

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας
και Οικονομικών

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΙΚΑΙΗΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

Ταχ. Δ/ση: Μέρλιν 5 ΑΘΗΝΑ, 10671

Πληροφορίες: ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΚΟΥΤΑΝΤΟΥ

Τηλ.: 2107546665

Email: chkoutadou@mou.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΑΘΗΝΑ, 21/08/2026

Α.Π.: 134266

Προς:

Πίνακας Αποδεκτών

ΘΕΜΑ: Ένταξη της Πράξης «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΖΩΝΤΑΝΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ (LIVING LABS) ΚΑΙ ΖΩΝΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ» με Κωδικό ΟΠΣ 6050844 στο Πρόγραμμα «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση 2021-2027»

ΑΠΟΦΑΣΗ

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα» που κυρώθηκε για το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (Α' 98) που διατηρήθηκε σε ισχύ με τη διάταξη του άρθρου 119 παρ.22 του ν. 4622/2019 (Α' 133).
2. Το ν. 4622/2019 (Α' 133) για το «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης».
3. Το ν. 4914/2022 (Α' 61) για τη «Διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2021-2027, σύσταση ανώνυμης εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε.» και άλλες διατάξεις» όπως ισχύει.
4. Το π.δ. 77/2023 (Α' 130) «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων – Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών – Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων».
5. Το π.δ. 79/2023 (Α' 131) «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».
6. Την υπ' αριθ. Υ21/22.12.2025 (Β' 7190/31.12.2025) Απόφαση Ανάθεσης αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Νικόλαο Παπαθανάση
7. Το π.δ. 82/2023 (Α' 139) «Μετονομασία Υπουργείου - Σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων και θέσεων προσωπικού -Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 77/2023 (Α' 130) - Μεταβατικές διατάξεις»
8. Τις διατάξεις του ν. 4872/2021 (Α' 247) «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση, ρύθμιση ειδικότερων ζητημάτων απολιγνιτοποίησης και άλλες επείγουσες διατάξεις».
9. Την υπ' αριθ. 4434/18-1-2022 (Υ.Ο.Δ.Δ.΄ 20) Κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων για το διορισμό Διοικητή της Ειδικής Υπηρεσίας Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης, όπως ανανεώθηκε με την υπ' αριθ. 9296 ΕΞ 2025/20.01.2025 (Υ.Ο.Δ.Δ.΄ 16) Κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.
10. Την υπ' αριθ. 653/17-01-2024 (Β' 462) υπουργική απόφαση «Αναδιάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης και αντικατάσταση των υπουργικών αποφάσεων υπ' αρ. 45903/ 04.05.2022 (Β' 2303) και υπ' αρ. 25544/21.03.2023 (Β' 1957)» όπως τροποποιήθηκε από την υπ' αριθ. 162235/6-11-2024 (Β' 6143) και την υπ' αριθ. οικ. 211765 ΕΞ 2025/04-12-2025 (Β' 6506).
11. Την υπ' αριθ. 52552/20-05-2022 ΥΑ με θέμα «Τοποθέτηση Προϊσταμένου της Διαχειριστικής Αρχής ΕΣΠΑ ΔΑΜ 20212027» (ΑΔΑ: 93ΜΟ46ΜΤΛΡ-ΤΟΣ).
12. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη

Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων.

13. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1056 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης.
14. Την Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής, CCI 2021EL16JTPR001/ 16.6.2022, για την έγκριση του προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» για στήριξη από το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» στην Ελλάδα.
15. Την υπ' αριθ. C(2025) 5684 final 11.8.2025 εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής για την τροποποίηση της εκτελεστικής απόφασης C(2022) 3943 για την έγκριση του Προγράμματος "Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση 2021-2027", με την οποία εγκρίθηκε η 1η Αναθεώρηση του Προγράμματος.
16. Την υπ' αριθ. C(2026) 915 final 16.2.2026 εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής για την τροποποίηση της εκτελεστικής απόφασης C(2022) 3943 σχετικά με την έγκριση του προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» για στήριξη από το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» για την Ελλάδα CCI 2021EL16JTPR001/13.2.2026, με την οποία εγκρίθηκε η 2η Αναθεώρηση του Προγράμματος.
17. Την υπ' αριθ. 114947/29-11-2022 (Β' 6132) Απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027».
18. Την υπ' αριθ. 115474/28-08-2024 (Β' 4921) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αρ. 114274/28.11.2022 απόφασης «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027 (έλεγχος δημοσίων συμβάσεων του άρθρου 38 του ν. 4914/2022, Α' 61)» (Β' 6131).
19. Την υπ' αριθ. 110565/17-11-2022 (Β' 5958) Απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προτάσεων ένταξης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 (ένσταση της παρ. 7 του άρθρου 36 του ν. 4914/2022 (Α' 61)» όπως τροποποιήθηκε με τη με Α.Π. 8542/02.05.2024 (Β' 2855) Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Τροποποίηση της υπ' αρ. 110565/17.11.2022 υπουργικής απόφασης «Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προτάσεων ένταξης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 [ένσταση της παρ. 7 του άρθρου 36 του ν. 4914/2022 (Α' 61)]» (Β' 5958)
20. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/2831 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.
21. Την Ανακοίνωση 2016/C 262/01 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.
22. Τον προγραμματισμό έκδοσης προσκλήσεων σύμφωνα με το επικαιροποιημένο έντυπο Ε.Ι.1_1 του Συστήματος Διαχείρισης & Ελέγχου 2021-2027
23. Το υπ' αρ. πρωτ.129898 ΕΞ 2025/21-07-2025 έγγραφο του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με θέμα: «Έγκριση τεύχους εξειδίκευσης υπ' αριθ. 38.1».
24. Την Τη με αρ.πρωτ. 148149/ΕΞ 2025/ΥΠΕΘΟΟ 27/08/2025 απόφαση 9ης Γραπτής Διαδικασίας της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση 2021-2027» με την οποία εγκρίθηκαν η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής της δράσης 1.1.10 «Ζωντανά Εργαστήρια στις επηρεαζόμενες περιοχές των ΕΣΔΙΜ Δυτικής Μακεδονίας και Μεγαλόπολης».
25. Το με αρ. πρωτ.115150/ΕΥΚΕ 4023/2-11-2016 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα: «Οδηγίες αναφορικά με την αξιολόγηση πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας των πράξεων με τους κανόνες των Κρατικών Ενισχύσεων».
26. Το με αρ. πρωτ. 101270/ΕΥΚΕ3633/30-09-2016 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα: «Διευκρινίσεις σχετικά με ζητήματα εφαρμογής του Καν. ΕΕ 651/2014»
27. Το με αρ. πρωτ. 99801/ΕΥΚΕ-ΧΕ1162/27-10-2023 έγγραφο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων»
28. Το με αρ. πρωτ. 112292/ΕΥΚΕ-ΧΕ 1359/27-11-2023 έγγραφο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Διευκρινίσεις στις οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων» και ειδικότερα της συνημμένης σε αυτό επιστολής της ΕΥΚΕ με αρ. πρωτ. 31523/ΕΥΚΕ 446/19-3-2018.
29. Το με αρ. πρωτ. 8093/27-01-2023 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης «Αποστολή 3ης τεχνικής οδηγίας σχετικά με τη συμμόρφωση των δράσεων των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027 με την Αρχή «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» (Do No Significant Harm-DNSH)».
30. Τον Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ Α' 147/08.08.2016) «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως ισχύει.
31. Τον Ν. 4310//2014 (ΦΕΚ Α' 258/08.12.2014) «Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία και άλλες διατάξεις», όπως αυτός τροποποιήθηκε στο άρθρ.13Α από το Ν. 5203/2025 (ΦΕΚ Α' 87/02.06.2025).
32. Το με αρ. πρωτ. 139545/ 21-12-2021 έγγραφο της ΕΥΘΥ «Μορφές συνεργασίας μεταξύ φορέων/αναθετουσών αρχών»
33. Το με αρ. πρωτ. 172458 ΕΞ 2025 /ΥΠΕΘΟΟ 02-10-2025/ ΕΥΚΕ-ΧΕ 1242 έγγραφο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Διατύπωση γνώμης σχετικά την πρόσκληση τίτλο «Διατύπωση γνώμης επί του σχεδίου πρόσκλησης με τίτλο «Ζωντανά Εργαστήρια στις επηρεαζόμενες περιοχές των ΕΣΔΙΜ Μεγαλόπολης» για την υποβολή προτάσεων στο Πρόγραμμα Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση», και το συνοδευτικό μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στο οποίο αναφέρεται ότι: «...Εφόσον η πρόσκληση της Δυτικής Μακεδονίας θα είναι απολύτως αντίστοιχη με αυτή της Μεγαλόπολης σε όλα τα βασικά σημεία (αντικείμενο, κανόνες επιλεξιμότητας, διαδικασία αξιολόγησης, πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων), η ίδια γνωμοδότηση καλύπτει και τις δύο προσκλήσεις, με κοινό σκεπτικό όσον αφορά τα ζητήματα κρατικών ενισχύσεων...».
34. Το με αρ.πρωτ.19064 ΕΞ 2026/26-05-2026 έγγραφο της Γ.Γ.Π.Σ.Ψ.Δ. με θέμα: Βεβαίωση Εναρμόνισης των υποέργων 2, 6, 7, 8 και 9 του έργου με τίτλο «Ανάπτυξη και Λειτουργία Ζωντανών Εργαστηρίων (Living Labs) και Ζώνης Καινοτομίας Δυτικής Μακεδονίας» του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης Δυτικής Μακεδονίας.
35. Το με αρ. πρωτ. 94524 ΕΞ 2026/ ΥΠΕΘΟΟ 15-06-2026 ΕΥΚΕ-ΧΕ:686 έγγραφο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Διατύπωση γνώμης επί υποβληθέντος ΤΔΠ με MIS 6050844 και τίτλο: «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΖΩΝΤΑΝΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ (LIVING LABS) ΚΑΙ ΖΩΝΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ»».
36. Το υποβληθέν ΤΔΠ αριθμός δελτίου : 102835/24-12-2025.
37. Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης όπως αυτό καταγράφεται στα έγγραφα τεκμηρίωσης της αξιολόγησης της πρότασης και ειδικότερα στη Λίστα ελέγχου πληρότητας & επιλεξιμότητας της πρότασης (ΛΕΠ) id 107794/ 17-03-2026 καθώς και στο Φύλλο Αξιολόγησης Πράξης (ΦΑΠ) id 120495/07-07-2026, όπως αυτά αποτυπώνονται στο ΟΠΣ – ΕΣΠΑ.

38. Τον με αρ.πρωτ. 113118 ΕΞ 10-07-2026 ΠΙΝΑΚΑ ΚΑΤΑΤΑΞΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΜΕΝΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ της Πρόσκλησης "Ζωντανά Εργαστήρια στις επηρεαζόμενες περιοχές των ΕΣΔΙΜ Δυτικής Μακεδονίας" κωδ. 1.1.10.2
39. Την με αρ.πρωτ. 113558 ΕΞ 2026/ΥΠΕΘΟΟ 10-07-2026 θετική εισήγηση του Προϊστάμενου της ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ για την Ένταξη της Πράξης με MIS 6050844.
40. Την με αρ.πρωτ.119861 ΕΞ 2026 /ΥΠΕΘΟΟ 22-07-2026 θετική εισήγηση του Διοικητή της ΕΥΔΑΜ για την Ένταξη της Πράξης με MIS 6050844.

Αποφασίζει

την Ένταξη της Πράξης «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΖΩΝΤΑΝΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ (LIVING LABS) ΚΑΙ ΖΩΝΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ» με Κωδικό ΟΠΣ 6050844 στο Πρόγραμμα «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση 2021-2027» και στην Προτεραιότητα «Ενίσχυση και Προώθηση Επιχειρηματικότητας»

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από το Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση.

Α. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΑΞΗΣ

1.Κωδικός Πράξης/MIS (ΟΠΣ):	6050844
2. Κωδικός COFOG2	04.9 - Οικονομικές Υποθέσεις π.δ.κ.α.
3.Δικαιούχος:	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
4.Κωδικός Δικαιούχου:	2011603
5.Φυσικό αντικείμενο της πράξης: Η πράξη αφορά τη δημιουργία και λειτουργία έξι (6) Living Labs στη Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, τα οποία αποτελούν θεμελιώδες τμήμα της υπό διαμόρφωση Ζώνης Καινοτομίας. Στα Living Labs, η επιστημονική κοινότητα, οι επιχειρήσεις, η δημόσια διοίκηση και η κοινωνία των πολιτών συνεργάζονται συστηματικά στη συν-δημιουργία, τον πειραματισμό και την αξιολόγηση καινοτόμων τεχνολογιών, υπηρεσιών, προϊόντων και πολιτικών σε πραγματικές συνθήκες λειτουργίας. Το φυσικό αντικείμενο της πράξης περιλαμβάνει τη δημιουργία, οργάνωση και λειτουργία ενός ολοκληρωμένου οικοσυστήματος Living Labs με σαφή θεματική και χωρική εξειδίκευση. Το οικοσύστημα θα αναπτυχθεί βάσει της αρχιτεκτονικής hub & spoke (δομή κεντρικού κόμβου και ακτίνων), όπου ο κεντρικός κόμβος θα εξασφαλίζει τον συντονισμό, τη διαλειτουργικότητα και τη συνεχή ανταλλαγή γνώσης μεταξύ των επιμέρους Ζωντανών Εργαστηρίων. Την ευθύνη για τον συνολικό σχεδιασμό, τον κεντρικό συντονισμό και τη διαχείριση του οικοσυστήματος αναλαμβάνει το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Δυτικής Μακεδονίας (ΠΤΑ ΔΜ). Η πράξη περιλαμβάνει επίσης την ανάπτυξη οριζόντιων υποδομών και δράσεων υποστήριξης, με βασικό στοιχείο την Ψηφιακή Πύλη Living Labs και τα συνοδευτικά εργαλεία διαλειτουργικότητας, παρακολούθησης και αξιολόγησης. Παράλληλα, θα υλοποιηθούν δράσεις ενημέρωσης, εξωστρέφειας και επιστημονικής τεκμηρίωσης, οι οποίες θα διασφαλίσουν την ενεργό συμμετοχή επιχειρήσεων, φορέων, ερευνητών και πολιτών στο οικοσύστημα καινοτομίας.	
6. Παραδοτέα πράξης: Παρουσιάζονται τα πακέτα εργασίας ανά υποέργο. Υποέργο 1: Προμήθεια κι εγκατάσταση εξοπλισμού για ανάπτυξη Πλατφόρμας υποστήριξης Cleantech Living Lab. Υποέργο 2: ΠΕ1: Σχεδίαση υπηρεσιών και αρχιτεκτονικής της Ενιαίας Πλατφόρμας Cleantech Living Lab ΠΕ2: Ανάπτυξη Βασικού Πυρήνα Ενιαίας Πλατφόρμας Cleantech Living Lab ΠΕ3: Διάχυση, Αξιοποίηση Υποδομής Cleantech Living Lab ΠΕ4: Digital Portal Living Labs Δοκιμές & Πιλοτική Λειτουργία Εκπαίδευση & Έναρξη Λειτουργίας Υποέργο 3: ΠΕ1: Σχεδιασμός, Ανάπτυξη & Εγκατάσταση Εργαστηριακών Υποδομών του AgroVine Living Lab ΠΕ2: Παροχή Υπηρεσιών, Πιλοτικές Εφαρμογές & Test-Before-Invest για τον Αγροδιατροφικό Τομέα ΠΕ3: Τεχνική υποστήριξη, δικτύωση και βιωσιμότητα του AgroVine LL Υποέργο 4: ΠΕ1: Σχεδίαση υπηρεσιών και αρχιτεκτονικής του Living Lab Ορεινών Όγκων ΠΕ2: Ανάπτυξη Βασικού Πυρήνα του Living Lab Ορεινών Όγκων ΠΕ3: Open Test & Experimentation – Πιλοτική Εφαρμογή και Αξιολόγηση Καινοτόμων Υπηρεσιών του Living Lab Ορεινών Όγκων Υποέργο 5: ΠΕ1: Υλοποίηση Υπηρεσιών Living Labs Λιμνών Υποέργο 6: ΠΕ1: Ανάπτυξη βάσης δεδομένων κινδύνου, έκθεσης και τρωτότητας κρίσιμων υποδομών, με έμφαση στις ενεργειακές υποδομές στις περιοχές Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης ΠΕ2: Καθαρές τεχνολογίες στη γεωτεχνική αποτίμηση και πράσινη περιβαλλοντική αποκατάσταση μεταλιγνιτικών εδαφών	

ΠΕ3: Αποτίμηση Τρωτότητας και Διακινδύνευσης Κρίσιμων Υποδομών έναντι Μεμονωμένων και Πολλαπλών Κινδύνων
 ΠΕ4: Διαμόρφωση και Πιλοτική Εφαρμογή Σεναρίων Ανθεκτικότητας και Πράσινης Αναβάθμισης και Ανάπλασης Κρίσιμων Υποδομών με έμφαση στις Ενεργειακές
 ΠΕ5: Ψηφιακή Πλατφόρμα Ευφυούς Διαχείρισης Κινδύνων για την υποστήριξη της ενεργειακής μετάβασης με ανθεκτικές πράσινες υποδομές

Υποέργο 7:

ΠΕ1: Σχεδίαση υπηρεσιών και αρχιτεκτονικής της Ενιαίας Πλατφόρμας Cleantech Living Lab
 ΠΕ2: Ανάπτυξη Βασικού Πυρήνα Ενιαίας Πλατφόρμας Cleantech Living Lab
 ΠΕ3: Υπηρεσίες προς Επιχειρήσεις, Πειραματισμοί, Εκπαιδεύσεις & Βιωσιμότητα Living Lab
 ΠΕ4: Διακυβέρνηση και Συντονισμός, Ανάλυση Απαιτήσεων και Σχεδιασμός Συστήματος Digital Portal

Υποέργο 8:

Προμήθεια κι εγκατάσταση του εξοπλισμού για τα: AgroVine Lab – Αγροδιατροφή – Οίνος, Living Lab Ορεινών Όγκων, Living Lab Λιμνών και SMART Living Lab UoWM.

Υποέργο 9:

Π3.1: Ενδιάμεση Έκδοση Λογισμικού (Beta) – περιλαμβάνει βασικές λειτουργίες πύλης, για δοκιμή από ομάδα έργου.
 Π3.2: Τελική Έκδοση Λογισμικού Διαδικτυακής Πύλης – πλήρως υλοποιημένο σύστημα με όλα τα modules.
 Π3.3: Τεκμηρίωση Συστήματος – user manual για τελικούς χρήστες, admin manual για διαχειριστές, τεχνική τεκμηρίωση κώδικα και APIs, σχέδιο εγκατάστασης.
 Π3.4: Πρωτόκολλα εγκατάστασης σε παραγωγικούς servers (βεβαίωση ότι το λογισμικό εγκαταστάθηκε επιτυχώς).
 Π3.5: Παράδοση Πηγαιού Κώδικα, αποθετηρίου (repository) και δικαιωμάτων χρήσης/παραμετροποίησης στο ΠΤΑ ΔΜ (handover).
 Π3.6: Σχέδιο Λειτουργίας & Συντήρησης / SLA (Operations & Maintenance Plan) και Σχέδιο Υποστήριξης Help Desk (incident/change management).

Υποέργο 10:

ΠΕ1: Συντονισμός & λειτουργία δικτύου Επιμελητηρίων
 ΠΕ2: Δράσεις ενημέρωσης, δημοσιότητας, δικτύωσης, συμβουλευτικής και εξωστρέφειας
 ΠΕ3: Καταγραφή, παρακολούθηση & αξιολόγηση

Υποέργο 11:

ΠΕ1: Συντονισμός & λειτουργία δικτύου Επιμελητηρίων
 ΠΕ2: Δράσεις ενημέρωσης, δικτύωσης, συμβουλευτικής και τεχνικής υποστήριξης
 ΠΕ3: Καταγραφή, παρακολούθηση & αξιολόγηση επιστημονικής υποστήριξης

Υποέργο 12:

ΠΕ1: Επιτελικός Συντονισμός & Οριζόντια Υποστήριξη Ζώνης Καινοτομίας & Living Labs
 ΠΕ2: Προβολή και Δημοσιότητα Living Labs

Υπογραμμίζεται, ότι η αναλυτική παρουσίαση των παραδοτέων για το σύνολο των υποέργων, παρατίθεται στο σχέδιο δράσης της πράξης, στο Τεχνικό Παράρτημα Υλοποίησης Υποέργου με Ίδια Μέσα (όπου απαιτείται) καθώς και στο χρονοδιάγραμμα της πράξης.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΠΡΩΝ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ (για ΕΚΤ, ΕΤΠΑ)	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ
RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	Επιχειρήσεις	Δεν εφαρμόζεται	88,00
RCO01a	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές)	Επιχειρήσεις	Δεν εφαρμόζεται	61,00
RCO01b	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις εκ των οποίων μικρές	Επιχειρήσεις	Δεν εφαρμόζεται	19,00
RCO01c	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: μεσαίες)	Επιχειρήσεις	Δεν εφαρμόζεται	8,00
RCO04	Επιχειρήσεις χωρίς χρηματοδοτική υποστήριξη*	Επιχειρήσεις	Δεν εφαρμόζεται	88,00
RCO05	Νέες επιχειρήσεις που υποστηρίζονται	Επιχειρήσεις	Δεν εφαρμόζεται	44,00

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

7.	Η ημερομηνία έναρξης της Πράξης ορίζεται η 01/08/2026 .
8.	Η ημερομηνία λήξης της Πράξης ορίζεται η 31/12/2029 .
9.	Δεν υπάρχει προθεσμία ανάληψης υποχρέωσης Κρίσιμων Υποέργων.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΡΑΞΗΣ	
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	7.000.000,00
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	0,00
ΜΗ ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	0,00
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	7.000.000,00
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΠΡΑΞΗΣ	7.000.000,00

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ ΑΝΑ ΣΥΝΔΙΚΑΙΟΥΧΟ		
ΚΩΔ. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ
2011603	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	115.600,00
1020175	ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	3.784.124,40
5040091	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΟΖΑΝΗΣ	136.000,00
5040906	ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ/ ΤΜΗΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	102.000,00
10115067	ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΕΚΕΤΑ)	2.862.275,60
	ΣΥΝΟΛΟ	7.000.000,00

10. Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη για τον υπολογισμό της στήριξης της Ένωσης ανέρχεται σε **7.000.000,00 €**

12. Για την Πράξη, οι εφαρμοζόμενες επιλογές απλοποιημένου κόστους είναι οι εξής:

ΔΑΠΑΝΕΣ ΒΑΣΕΙ ΑΠΛΟΠΟΙΗΜΕΝΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ	ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ		Επιλέξιμες Δαπάνες / Προϋποθέσεις Πληρωμής
Β.4.1 Έμμεσες δαπάνες βάσει ποσοστού επί των Επιλέξιμων Άμεσων δαπανών Προσωπικού (<= 15%)	15	%	Το 15 % των επιλέξιμων άμεσων δαπανών προσωπικού για την επιστροφή έμμεσων δαπανών που διενεργούνται για της ανάγκες της πράξης.

Α. Οι δικαιούχοι πρέπει να τηρήσουν και να εναρμονίζονται με τα όσα περιλαμβάνονται στο σώμα της Βεβαίωσης και στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ του εγγράφου με αρ.πρωτ. 19064 ΕΞ 2026/26-5-2026 της Γ. Γ.Π.Σ.Ψ.Δ. Διεύθυνση Τομεακών Έργων Δημοσίου Τομέα Τμήμα Α' Παρακολούθησης Τομεακών Έργων (ΑΔΑ: ΨΚΡ046ΜΤΛΠ-ΑΘΟ) και θέμα: «Βεβαίωση Εναρμόνισης των Υποέργων 2, 6, 7, 8 και 9 του έργου με τίτλο «Ανάπτυξη και Λειτουργία Ζωντανών Εργαστηρίων (Living Labs) και Ζώνης Καινοτομίας Δυτικής Μακεδονίας» του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης Δυτικής Μακεδονίας.»

Β. Κρατικές Ενισχύσεις

Απαιτείται η τήρηση των προϋποθέσεων που αναφέρονται στο με αρ. πρωτ.172458 ΕΞ 2025 /ΥΠΕΘΟΟ 02-10-2025/ ΕΥΚΕ-ΧΕ 1242 έγγραφο της ΕΥΚΕ-ΧΕ σε επίπεδο δικαιούχων, αναδόχων και ωφελομένων όπως αναλύεται και στο έγγραφο με αρ. πρωτ. 94524 ΕΞ 2026/ ΥΠΕΘΟΟ 15-06-2026 ΕΥΚΕ-ΧΕ:686 έγγραφο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Διατύπωση γνώμης επί υποβληθέντος ΤΔΠ με MIS 6050844 και τίτλο: «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΖΩΝΤΑΝΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ (LIVING LABS) ΚΑΙ ΖΩΝΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ»». (Ανάλυση σχετικά, βρίσκεται στο κεφάλαιο Ειδικοί Όροι).

Γ. Απαιτείται η προσαρμογή του Σχεδίου Προγραμματικής Συμβάσης σύμφωνα με τις παρατηρήσεις της Δ.Α. (επισυνάπτεται στο εγκεκριμένο ΤΔΠ) και η εντός ενός (1) μηνός μετά την Ένταξη της Πράξης, έγκριση του Σχεδίου από τα Αρμόδια Όργανα των Δικαιούχων και των Εταίρων, η υποβολή του για προσυμβατικό έλεγχο τόσο στο Ελεγκτικό Συνέδριο όσο, στη συνέχεια, και στην αρμόδια Μονάδα της Διαχειριστικής Αρχής ΠΔΑΜ.

13. Η πληρωμή της πράξης γίνεται με άμεση πληρωμή Το είδος πληρωμής καθίσταται δεσμευτικό για όλες τις σχετιζόμενες πληρωμές της πράξης.

Β. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

14. Η δημόσια δαπάνη της πράξης που προτείνεται για εγγραφή στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων **ανέρχεται σε 7.000.000,00 €**

Η δημόσια δαπάνη της πράξης επιμερίζεται ως ακολούθως:

ΚΩΔ. ΣΑ	ΚΩΔ. ΠΡΑΞΗΣ ΣΑ (ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΝΑΡΙΘΜΟΥ)*	ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΓΓΡΑΦΗΣ	ΕΝΕΡΓΟΣ ΕΝΑΡΙΘΜΟΣ (που συνεχίζει να πληρώνει την πράξη)	ΣΥΝΟΛΟ Π/Υ
ΕΠ8057	2026ΕΠ80570000	Νέο Έργο ΠΔΕ	ΝΑΙ	7.000.000,00

* Ο κωδικός εναρίθμου τίθεται σε ισχύ μετά την έγκριση της ΣΑ από τον Υπουργό.

15. Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη, η οποία προτείνεται για εγγραφή στο ΠΔΕ ανέρχεται σε 7.000.000,00 €.

Γ. ΟΡΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Ο δικαιούχος υποχρεούται να τηρήσει τους όρους της απόφασης ένταξης και να υλοποιήσει την πράξη, σύμφωνα με τους όρους και τον χρονικό προγραμματισμό αυτής, καθώς και να τηρήσει τις υποχρεώσεις που παρατίθενται στο συνημμένο Παράρτημα Ι, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της απόφασης ένταξης.

Σε περίπτωση που η υλοποίηση της πράξης αποκλίνει από τους όρους της απόφασης ένταξης, η ΔΑ επανεξετάζει την πράξη και μπορεί να προβεί στην ανάκληση της απόφασης ένταξής της.

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ****Πίνακας Αποδεκτών:**

1. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
Υπ' όψιν Νομίμου Εκπροσώπου
Υπεύθυνου Πράξης ΣΑΠΑΛΙΔΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
2. ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΕΚΕΤΑ)
Υπ' όψιν Νομίμου Εκπροσώπου
3. ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
Υπ' όψιν Νομίμου Εκπροσώπου
4. ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΟΖΑΝΗΣ
Υπ' όψιν Νομίμου Εκπροσώπου
5. ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ/ ΤΜΗΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
Υπ' όψιν Νομίμου Εκπροσώπου

Συνημμένα:

- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της Απόφασης Ένταξης
- Εγκεκριμένο ΤΔΠ

Κοινοποίηση:

1. Φορέας Χρηματοδότησης (Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας)

Εσωτερική διανομή:

1. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
2. Γραφείο Διοικητή ΕΥΔΑΜ
3. Γραφείο Προϊστάμενου Διαχειριστικής Αρχής ΕΣΠΑ ΔΑΜ
4. Μονάδες Α1 Α2 Β1 Διαχειριστικής Αρχής ΕΣΠΑ ΔΑΜ
5. Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών, Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων, Νίκης 5-7, Αθήνα (κοινοποιείται ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣ)
6. Εθνική Αρχή Συντονισμού ΕΣΠΑ (κοινοποιείται ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣ)

—

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Ο δικαιούχος της πράξης «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΖΩΝΤΑΝΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ (LIVING LABS) ΚΑΙ ΖΩΝΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ» αναλαμβάνει να τηρήσει τις παρακάτω υποχρεώσεις :

1. ΤΗΡΗΣΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

- (i) Να τηρεί την Κοινοτική και Εθνική Νομοθεσία κατά την εκτέλεση της πράξης και ιδίως όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, την αειφόρο ανάπτυξη, τις κρατικές ενισχύσεις, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, τη μη διάκριση, την προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρίες, λαμβάνοντας υπόψη το Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.

2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να τηρεί τα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης της πράξης, όπως αυτά αποτυπώνονται στην απόφαση ένταξης της πράξης, καθώς και να τηρεί την προθεσμία ενεργοποίησης του/των υποέργων τα οποία θεωρούνται κρίσιμα για την υλοποίηση της πράξης και για τα οποία η διαχειριστική αρχή έχει ορίσει προθεσμία για την ενεργοποίησή τους.

Τυχόν αποκλίσεις από τους όρους της απόφασης ένταξης ή του χρονικού προγραμματισμού της εκτέλεσης του/των υποέργου/ων, όπως προσδιορίζεται στην απόφαση ένταξης της πράξης δύναται να επιφέρει την επιβολή λήψης διορθωτικών μέτρων εντός συγκεκριμένων προθεσμιών αλλά και την ανάκληση της απόφασης ένταξης της πράξης, εφόσον οι εν λόγω αποκλίσεις κριθούν αδικαιολόγητες ή δεν υλοποιηθούν τα διορθωτικά μέτρα εντός της ταχθείσας περιόδου συμμόρφωσης.

- (ii) Να διασφαλίζει το λειτουργικό αποτέλεσμα της πράξης, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για το σκοπό αυτό.
- (iii) [Να διασφαλίζει τη λειτουργία και συντήρηση της πράξης επένδυσης σε υποδομές ή παραγωγική επένδυση, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα, με βάση το κανονιστικό πλαίσιο του φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης και των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων του, στην περίπτωση που ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης της πράξης δεν ταυτίζεται με το δικαιούχο αυτής.]
- (iv) [Να λαμβάνει έγκριση από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος (ή εναλλακτικά τον ΕΦ) για τις διαδικασίες της διακήρυξης, ανάθεσης και εκτέλεσης / τροποποίησης δημοσίων συμβάσεων.]
- (v) [Να υποβάλλει αίτημα εξέτασης στη ΔΑ/ΕΦ για τροποποίηση του Τεχνικού Παραρτήματος Υλοποίησης Υποέργου με Ίδια Μέσα και να λαμβάνει την έγκρισή του]
- (vi) Να ενημερώνει έγκαιρα την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος (ή εναλλακτικά τον ΕΦ) σχετικά με την εξέλιξη της πράξης και να αποστέλλει όλα τα σχετικά έγγραφα που αφορούν στη φυσική και οικονομική υλοποίηση της πράξης έως και την ολοκλήρωσή της, σύμφωνα με τις διαδικασίες του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου.
- (vii) Να πραγματοποιεί όλες τις απαραίτητες ενέργειες, για την ενημέρωση του ΟΠΣ με τα δεδομένα και έγγραφα της πράξης που υλοποιεί και ειδικότερα τα δεδομένα και έγγραφα προγραμματισμού και υλοποίησης, τα δεδομένα χρηματοοικονομικής διαχείρισης, παρακολούθησης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου και δεικτών, επαληθεύσεων και ελέγχων, αξιολόγησης πράξεων και γενικότερα τα δεδομένα που διασφαλίζουν τη διαδρομή ελέγχου της πράξης.
- (viii) Να διασφαλίζει την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλει στο ΟΠΣ, σύμφωνα με το χρονικό πλαίσιο που προβλέπεται στις σχετικές διατάξεις και να πραγματοποιεί διασύνδεση των Πληροφοριακών Συστημάτων του με το ΟΠΣ για την αυτόματη υποβολή στοιχείων, εφόσον απαιτείται.
- (ix) Ο δικαιούχος υποχρεούται να εφαρμόζει τις διαδικασίες για τη συλλογή, επεξεργασία, αποθήκευση και μεταβίβαση των δεδομένων δεικτών των πράξεων, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στα αντίστοιχα Δελτία Ταυτότητας Δεικτών και τις οδηγίες της Διαχειριστικής Αρχής. Τα δεδομένα δεικτών, κατά περίπτωση απολογίζονται ανά φύλο (άνδρες-γυναίκες).
- (x) Ο Δικαιούχος υποχρεούται να εφαρμόζει τις διαδικασίες για τη συλλογή, επεξεργασία, αποθήκευση και μεταβίβαση των δεδομένων δεικτών των πράξεων, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στα αντίστοιχα Δελτία Ταυτότητας Δεικτών και τις οδηγίες της Διαχειριστικής Αρχής. Τα δεδομένα δεικτών, κατά περίπτωση απολογίζονται ανά φύλο (άνδρες-γυναίκες).

Για πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+ και το ΤΔΜ για τις οποίες απαιτείται η συλλογή δεδομένων μεμονωμένων συμμετεχόντων (microdata), ο Δικαιούχος υποχρεούται να εφαρμόζει τις διαδικασίες για τη συλλογή, επεξεργασία, αποθήκευση και

μεταβίβαση των δεδομένων δεικτών των πράξεων, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στα αντίστοιχα Δελτία Ταυτότητας Δεικτών και τις οδηγίες της Διαχειριστικής Αρχής. Για τις πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+ και το ΤΔΜ, τα δεδομένα όλων των κοινών δεικτών συμμετεχόντων του Παραρτήματος Ι του Καν. (ΕΕ) 2021/1057 και του Παραρτήματος ΙΙΙ του Καν (ΕΕ) 2021/1056 πρέπει να αναλύονται ανά φύλο.»

Στους ειδικούς όρους: ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΕΚΤ+ και ΤΔΜ περιγράφονται αναλυτικότερα οι απαιτήσεις για τη συλλογή των δεδομένων δεικτών. Οι δικαιούχοι έχουν την ευθύνη τήρησης των ειδικών υποχρεώσεων και στις περιπτώσεις που η συλλογή των δεδομένων συμμετεχόντων διενεργείται από τους φορείς υλοποίησης ή παρόχους των πράξεων (π.χ. Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης).

(xi) Άλλες πληροφορίες

3. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Όταν ο δικαιούχος υπέχει θέση «Εκτελούντος την Επεξεργασία» οφείλει:

- (i) Να είναι σε γνώση του και να συμμορφώνεται με την ισχύουσα ενωσιακή και κοινοτική νομοθεσία και ειδικότερα: τον Καν. 679/2016 «Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων», τον ν. 4624/2019 (Α' 137 «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Καν. (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 και άλλες διατάξεις και τις σχετικές οδηγίες και αποφάσεις της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.
- (ii) Να αναλάβει πλήρως τις υποχρεώσεις που απορρέουν, όσον αφορά στην προστασία και ασφάλεια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τυχόν θα υποβάλλει σε επεξεργασία ή/και περιέλθουν καθ' οιανδήποτε τρόπο σε γνώση του κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων του και να συμμορφώνεται πλήρως προς τις οδηγίες και υποχρεώσεις που θέτει ο «Υπεύθυνος Επεξεργασίας»
- (iii) Να διασφαλίζει ότι πρόσβαση στα ανωτέρω δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θα έχουν μόνο τα εντεταλμένα στελέχη του, που θα εξουσιοδοτηθούν να επεξεργαστούν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και θα αναλάβουν δέσμευση τήρησης εμπιστευτικότητας. Δεν προσλαμβάνει άλλον εκτελούντα την επεξεργασία χωρίς προηγούμενη ειδική ή γενική γραπτή άδεια του υπευθύνου επεξεργασίας
- (iv) Να θέτει στη διάθεση του υπευθύνου επεξεργασίας κάθε απαραίτητη πληροφορία προς απόδειξη της συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις που του αναλογούν και επιτρέπει και διευκολύνει τους ελέγχους που διενεργούνται.
- (v) Να λαμβάνει κάθε εύλογο μέτρο για να διασφαλίσει ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία θα επεξεργαστεί περιορίζονται στα ελάχιστα αναγκαία που απαιτούνται σε σχέση με τους σκοπούς που καθορίζονται.
- (vi) Να διατηρεί τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για περίοδο που περιορίζεται από την περίοδο που απαιτείται από το σκοπό της επεξεργασίας.
- (vii) Να ενημερώνει τα υποκείμενα των δεδομένων για τον σκοπό και τη νομική βάση της επεξεργασίας, τους αποδέκτες των δεδομένων και τις τυχόν διαβιβάσεις τους καθώς και το χρονικό διάστημα διατήρησης των δεδομένων τους.
- (viii) Να εφαρμόζει πολιτικές, διαδικασίες, καθώς και οργανωτικά και τεχνικά μέσα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένων και των διαδικασιών διαχείρισης ασφάλειας πληροφοριών ώστε να αποτύπεται τυχαία ή παράνομη καταστροφή, απώλεια, αλλοίωση, μη εξουσιοδοτημένη αποκάλυψη, μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση και άλλες παράνομες ή μη εξουσιοδοτημένες μορφές επεξεργασίας, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

4. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να λειτουργεί μηχανισμό πιστοποίησης εκτέλεσης της πράξης, ο οποίος θα εξασφαλίζει τον αποτελεσματικό έλεγχο της ποιότητας και ποσότητας των υλικών, των υπηρεσιών και του τελικού παραδοτέου αποτελέσματος, καθώς και να εφαρμόζει εσωτερικές διαδικασίες ελέγχου των πληρωμών, ο οποίος θα εξασφαλίζει τη νομιμότητα και κανονικότητά τους.
- (ii) Να τηρεί ξεχωριστή λογιστική μερίδα για την πράξη, στην οποία θα καταχωρούνται όλες οι δαπάνες που αντιστοιχούν πλήρως προς τις πραγματικές δαπάνες που δηλώνονται στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος ή στον Ενδιάμεσο Φορέα, μέσω των

Δελτίων Δήλωσης Δαπανών.

- (iii) Να υποβάλλει (εφόσον απαιτείται από τη φύση του έργου) στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος (ή εναλλακτικά στον ΕΦ) και στην Λογιστική Αρχή, μετά την ολοκλήρωση της πράξης στοιχεία για τους δημιουργούμενους τόκους από τη χρηματοοικονομική διαχείριση των διατιθέμενων πόρων.

5. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ – ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ – ΕΛΕΓΧΟΙ

- (i) Να θέτει στη διάθεση, εφόσον ζητηθούν, καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της πράξης και για όσο χρόνο ο δικαιούχος υποχρεούται για την τήρησή τους, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά και στοιχεία της πράξης, στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος, Λογιστική, Αρχή Ελέγχου, Επιτροπή Παρακολούθησης και σε όλα τα ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (ii) Να αποδέχεται επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια εθνικά και ευρωπαϊκά ελεγκτικά όργανα, τόσο στην έδρα του, όσο και στους χώρους υλοποίησης της πράξης του δικαιούχου και τυχόν αναδόχων του, και να διευκολύνει τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο που αφορά την εκτέλεση της πράξης, εφόσον ζητηθεί.

6. ΠΡΟΒΟΛΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

- i. Να αποδέχεται τη συμπερίληψή του στον κατάλογο των πράξεων του Προγράμματος που δημοσιοποιεί η οικεία Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης (ή εναλλακτικά ο ΕΦ) στην ιστοσελίδα που παρέχονται πληροφορίες για το Πρόγραμμα ή /και στη διαδικτυακή πύλη www.espa.gr, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 49 του Καν. 1060/2021, και στον οποίο αναφέρονται:

- η επωνυμία του δικαιούχου [και στην περίπτωση δημοσίων συμβάσεων η επωνυμία του αναδόχου], [και εάν ο δικαιούχος είναι φυσικό πρόσωπο το ονοματεπώνυμό του],
- [ο αριθμός ταυτοποίησης του μητρώου αλιευτικού στόλου της Ένωσης για πράξεις του ΕΤΘΑΥ που σχετίζονται με αλιευτικό σκάφος]
- ο τίτλος, ο σκοπός και τα αναμενόμενα ή πραγματικά επιτεύγματα της πράξης,
- η ημερομηνία έναρξης της πράξης και η αναμενόμενη ή πραγματική ημερομηνία ολοκλήρωσής της,
- το συνολικό κόστος της πράξης, το οικείο ταμείο και ο ειδικός στόχος, το ποσοστό ενωσιακής συγχρηματοδότησης,
- η ένδειξη της τοποθεσίας ή ο γεωντοπισμός για την οικεία πράξη και τη συγκεκριμένη χώρα,
- [η τοποθεσία του δικαιούχου εάν πρόκειται για κινητές μονάδες ή πράξεις που καλύπτουν πολλές τοποθεσίες] ή [την περιφέρεια επιπέδου Nuts 2 στην περίπτωση που ο δικαιούχος είναι φυσικό πρόσωπο],
- τον τύπο της παρέμβασης για την πράξη σύμφωνα με το άρθρο 73 του Καν. 1060/2021.

[Το ονοματεπώνυμο του δικαιούχου φυσικού προσώπου και ο αριθμός ταυτοποίησης του μητρώου αλιευτικού σκάφους διαγράφονται δύο έτη μετά την ημερομηνία της αρχικής δημοσίευσής τους.]

- ii. Να λαμβάνει όλα τα μέτρα προβολής και επικοινωνίας που προβλέπονται στο άρθρο 50 του Κανονισμού 1060/2021 και ειδικότερα:
- α) Να παρέχει στον επίσημο ιστότοπο που διατηρεί, εάν διατηρεί, και στους ιστότοπους κοινωνικής δικτύωσής του σύντομη περιγραφή της πράξης, ανάλογη προς το επίπεδο της στήριξης, που περιλαμβάνει τους στόχους και τα αποτελέσματά της και αναφορά της χρηματοδοτικής στήριξης από την Ένωση
- β) Να παρέχει δήλωση όπου επισημαίνεται η στήριξη από την Ένωση κατά τρόπο εμφανή επί εγγράφων και υλικού επικοινωνίας σχετικά με την υλοποίηση της πράξης, που προορίζονται για το κοινό ή για τους συμμετέχοντες
- γ) [Να αναρτά ανθεκτική πλάκα ή πινακίδα, σε σημείο εύκολα ορατό από το κοινό, αμέσως μόλις ξεκινήσει η φυσική υλοποίηση πράξεων που περιλαμβάνουν φυσικές επενδύσεις ή μόλις εγκατασταθεί εξοπλισμός που έχει αγοραστεί, σε πράξεις

- που στηρίζονται από το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής των οποίων το συνολικό κόστος υπερβαίνει τα 500.000 ευρώ,
- πράξεις που στηρίζονται από το ΕΚΤ+ το ΤΔΜ, το ΕΤΘΑΥ, το ΤΕΑ ή το ΜΔΣΘ, των οποίων το συνολικό κόστος υπερβαίνει τα 100.000 ευρώ.

Οι ανθεκτικές πλάκες ή πινακίδες, σχεδιάζονται σύμφωνα με τα τεχνικά χαρακτηριστικά που καθορίζονται στο Παράρτημα ΙΧ του Καν. 1060/2021 και παρουσιάζουν το έμβλημα της Ένωσης.]

δ) [Να τοποθετείται αφίσα ελάχιστου μεγέθους Α3 ή ισοδύναμη ηλεκτρονική εικόνα, σε τοποθεσία που είναι σαφώς ορατή στο κοινό, με πληροφόρηση σχετικά με την πράξη και επισήμανσης της στήριξης από τα ταμεία, σε πράξεις που δεν εμπίπτουν στην υποχρέωση πινακίδων ή πλακών.]

ε) [Να διασφαλίσει ότι, όταν ο δικαιούχος είναι φυσικό πρόσωπο, στο μέτρο του δυνατού, ότι οι κατάλληλες πληροφορίες με την επισήμανση της στήριξης από τα Ταμεία, είναι διαθέσιμες σε τοποθεσία που είναι ορατή στο κοινό ή μέσω ηλεκτρονικής εικόνας. Όταν ο δικαιούχος του ΕΚΤ+ είναι φυσικό πρόσωπο ή για πράξεις που στηρίζονται στο πλαίσιο του ειδικού στόχου του άρθρου 4, παρ. 1 στοιχείο ιγ) του Καν. ΕΚΤ+, δεν ισχύει η εν λόγω απαίτηση.]

στ) [Να διοργανώνει εκδήλωση ή δραστηριότητα επικοινωνίας, με τη συμμετοχή της Επιτροπής και της αρμόδιας διαχειριστικής αρχής, σε εύθετο χρόνο, για πράξεις στρατηγικής σημασίας και πράξεις των οποίων το συνολικό κόστος υπερβαίνει τα 10 εκ. ευρώ.]

ζ) [Να διασφαλίζει ειδικές απαιτήσεις για τη δημόσια προβολή πληροφοριών σχετικά με τη στήριξη από τα Ταμεία, για πράξεις που στηρίζονται από το ΤΑΜΕ, το ΤΕΑ και το ΜΔΣΘ, που μπορεί να προσδιορίζονται στην Απόφαση Ένταξης, όταν αυτό δικαιολογείται για λόγους ασφάλειας και δημόσιας τάξης σύμφωνα με το άρθρο 69, παρ. 5 του Καν. 1060/2021.]

η) [Να εξασφαλίζει διαμέσου των συμβατικών ρητρών ότι οι τελικοί αποδέκτες πράξεων χρηματοδοτικών μέσων, συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της ανάρτησης ανθεκτικών πλακών ή πινακίδων.]

θ) Ο δικαιούχος όταν απευθύνει με τη σειρά του πρόσκληση για δράσεις που πρέπει να ενημερωθεί το ευρύ κοινό υποχρεούται να υποβάλει παράλληλα τα σχετικά στοιχεία και στο ΟΠΣ για να είναι εφικτή η έγκαιρη ενημέρωση του site του ΕΣΠΑ από το ΟΠΣ.

7. ΤΗΡΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ

- Να τηρεί και να ενημερώνει φάκελο πράξης με όλα τα στοιχεία που αφορούν στην εκτέλεση της πράξης έως την ολοκλήρωση, την αποπληρωμή και τη λειτουργία της. Στο φάκελο της πράξης να τηρούνται όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα σχετικά με τις δαπάνες και τους λογιστικούς ελέγχους για διάστημα πέντε (5) ετών, από την 31 Δεκεμβρίου του έτους κατά το οποίο πραγματοποιείται η τελευταία πληρωμή προς το δικαιούχο ή για την περίοδο που προσδιορίζεται στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων (για πράξεις ήσσονος σημασίας). Η ΔΑ ενημερώνει τον δικαιούχο για την ημερομηνία έναρξης της περιόδου διαθεσιμότητας των εγγράφων κατά την ολοκλήρωση της πράξης. Τα ανωτέρω στοιχεία και δικαιολογητικά έγγραφα διατηρούνται είτε υπό τη μορφή πρωτοτύπων, ή επικαιροποιημένων αντιγράφων των πρωτοτύπων ή σε κοινώς αποδεκτούς φορείς δεδομένων, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών εκδόσεων των πρωτοτύπων εγγράφων ή εγγράφων που υπάρχουν μόνο σε ηλεκτρονική μορφή.
- Να κοινοποιεί στην αρμόδια Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος (ή εναλλακτικά στον ΕΦ) το έντυπο Ε.Ι.1_7 «Κατάλογος εγγράφων για την τήρηση φακέλου Πράξης», στο οποίο, μεταξύ άλλων, καταγράφονται τα στοιχεία ταυτότητας και η διεύθυνση των φορέων στους οποίους τηρούνται στοιχεία και έγγραφα, καθώς και η μορφή υπό την οποία θα τηρούνται, το αργότερο με την υποβολή του πρώτου Δελτίου Δήλωσης Δαπάνης.
- [Να τηρεί ειδικότερους όρους ή περιορισμούς που τίθενται από το ειδικό θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής της πράξης ή που τίθενται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος (ή εναλλακτικά τον ΕΦ)]
- [Να τηρεί τις ακόλουθες μακροχρόνιες δεσμεύσεις, προκειμένου οι πράξεις να διατηρήσουν το δικαίωμα της συνεισφοράς των Ταμείων:
 - Για πράξεις επένδυσης σε υποδομή ή παραγωγική επένδυση, εντός πέντε (5) ετών από την τελική πληρωμή ή εντός της προθεσμίας που ορίζεται στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων να μην επέλθει:
 - παύση ή μετεγκατάσταση μιας παραγωγικής δραστηριότητας εκτός της περιοχής προγράμματος
 - αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής η οποία παρέχει σε μια εταιρεία ή δημόσιο οργανισμό

αδικαιολόγητο πλεονέκτημα

- ό ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους.

β) Άλλες μακροχρόνιες δεσμεύσεις που ορίζονται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος ή καθορίζονται από το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την πράξη.

Η τήρηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων επιβεβαιώνονται, μετά την ολοκλήρωση της πράξης, με διοικητικές ή και επιτόπιες επαληθεύσεις από την ΔΑ. (Στην περίπτωση που η υποχρέωση τήρησης των μακροχρόνιων δεσμεύσεων μεταβιβάζεται σε άλλο φορέα, αυτός προσδιορίζεται και η υποχρέωση αφορά αυτόν τον φορέα).

8. ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

Κρατικές Ενισχύσεις

1. Σε επίπεδο δικαιούχων

Ι. Όσον αφορά τους δικαιούχους φορείς, Ερευνητικούς Οργανισμούς, και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα Προκειμένου η χρηματοδότηση για τις πράξεις αυτές προς τους ανωτέρω φορείς (Ερευνητικοί Οργανισμοί, ΑΕΙ) να μη θεωρηθεί κρατική ενίσχυση, θα πρέπει σύμφωνα με το «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (C(2022) 7388 final της 19-10-2022) να ισχύουν τα αναφερόμενα στο σημείο II.2 του με αρ. πρωτ. 172458/2-10-2025 εγγράφου «Διατύπωση γνώμης επί του σχεδίου πρόσκλησης με τίτλο «Ζωντανά Εργαστήρια στις επηρεαζόμενες περιοχές των ΕΣΔΙΜ Μεγαλόπολης» για την υποβολή προτάσεων στο Πρόγραμμα Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση». Σε περίπτωση που δεν πληρείται το σύνολο των ως τίθεντων προϋποθέσεων ανά εναλλακτική περίπτωση τότε η χρηματοδότηση είναι κρατική ενίσχυση και θα πρέπει να εξευρεθεί κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων προκειμένου αυτό να γίνει συμβατό με την κοινοτική νομοθεσία.

II. Όσον αφορά τους δικαιούχους φορείς εκτός των ερευνητικών οργανισμών και των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (όπως π.χ. Επιμελητήριο Κοζάνης, Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας -Τμήμα Δυτικής Μακεδονίας, Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Δυτικής Μακεδονίας) προκειμένου να θεωρηθεί ότι η προς χρηματοδότηση Πράξη δεν ενέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης καθώς δεν προκύπτει πλεονέκτημα προς τους δυνητικούς Δικαιούχους, θα πρέπει να ισχύουν τα αναφερόμενα στο σημείο I.1 του με αρ. πρωτ. 172458/2-10-2025 εγγράφου της ΕΥΚΕ-ΧΕ.

Συγκεκριμένα:

- i) είτε θα πρέπει οι εν λόγω φορείς να διενεργήσουν διεθνή ανοιχτό δημόσιο διαγωνισμό για το σύνολο του προϋπολογισμού της πράξης που διαχειρίζονται, σύμφωνα με τις γενικές αρχές του ενωσιακού δικαίου (ίση μεταχείριση των υποψηφίων αναδόχων, διαφάνεια, δημοσιότητα της διαδικασίας, αναλογικός χαρακτήρας του ανταλλάγματος του αναδόχου, αρχή του πραγματικού ανταγωνισμού, αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης υπηρεσιών που παρέχονται από ανάλογους φορείς κατάρτισης του εξωτερικού) στη βάση ανταγωνιστικής και διαγωνιστικής διαδικασίας με την υποβολή προσφορών εφαρμόζοντας κατ' αναλογία τις διατάξεις περί δημοσίων συμβάσεων, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα και εφάρμοση:
- Αναθέσει σε άλλες οικονομικές οντότητες τις σχετικές υπηρεσίες (εφαρμόζοντας κατ' αναλογία τις διατάξεις περί δημοσίων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών, ώστε να διασφαλίζεται η όσο το δυνατόν καλύτερη λύση με το χαμηλότερο κόστος),
 - Από τη διαγωνιστική διαδικασία δε θα αποκλείονται, με βάση την αρχή της ίσης μεταχείρισης, οποιαδήποτε νομικά πρόσωπα ανταποκρίνονται στα διαγωνιστικά κριτήρια επαγγελματικής επάρκειας, και
 - Η χορηγούμενη κρατική χρηματοδότηση θα καλύπτει μόνο τις δαπάνες του αναδόχου για την παροχή των περιγραφόμενων υπηρεσιών βάσει των τιμών της αγοράς, καθώς και ένα εύλογο κέρδος, όπως θα προκύψει από τη διαγωνιστική διαδικασία.
- ii) είτε θα πρέπει η σχετική χρηματοδότηση να καλύπτει μόνο το απολύτως αναγκαίο κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών, βάσει αγοραίων τιμών. Δεν πρέπει να αποδίδεται κανενός είδους πλεονέκτημα στους Δικαιούχους ή τους Αναδόχους κατ' οιονδήποτε τρόπο και να μην παρακρατείται οποιοδήποτε ποσό, π.χ. για διαχειριστικά κόστη ή οποιοδήποτε άλλο κόστος καθώς επίσης δεν πρέπει να συνεπάγεται οποιαδήποτε απομείωση του εγγενούς κόστους λειτουργίας του Δικαιούχου που έχει υπό κανονικές συνθήκες χωρίς την ανάληψη του εν λόγω έργου (σημείο 68 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01). Επιπροσθέτως είναι απαραίτητη η τήρηση χωριστής λογιστικής μερίδας (ή διακριτού λογαριασμού) σε κάθε Δικαιούχο. Η πρακτική αυτή διασφαλίζει ότι τα κεφάλαια που διατίθενται στους Δικαιούχους ή τους Αναδόχους θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για την κάλυψη των δαπανών της συγκεκριμένης δράσης. Με τον τρόπο αυτό, και σύμφωνα με την παρ. 212 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης αποκλείεται ο κίνδυνος σταυροειδούς επιδότησης ή η συμπερίληψη μη επιλέξιμων δαπανών.

Σε περίπτωση που δεν ισχύουν τα ανωτέρω αναφερθέντα τότε ενδέχεται να ανακύπτουν ζητήματα κρατικών ενισχύσεων, τα οποία δύναται να εξεταστούν στο πλαίσιο του Κανονισμού 2023/2831 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.

2. Σε επίπεδο αναδόχων

Στις περιπτώσεις που υπάρχουν ανάδοχοι, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι δεν τους παρέχεται οικονομικό πλεονέκτημα και δεν τίθεται θέμα κρατικών ενισχύσεων, είναι αναγκαίο η δημόσια χρηματοδότηση της Πράξης να χορηγηθεί σε αναδόχους που έχουν επιλεγεί στη βάση δημόσιας διαγωνιστικής και ανταγωνιστικής διαδικασίας, σύμφωνα με τις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου περί ανοικτής, διαφανούς, αμερόληπτης και άνευ όρων διαδικασίας (ίση μεταχείριση υποψηφίων αναδόχων, διαφάνεια, δημοσιότητα της διαδικασίας, αναλογικός χαρακτήρας του ανταλλάγματος των αναδόχων, αρχή του πραγματικού ανταγωνισμού).

3. Σε επίπεδο ωφελούμενων – ληπτών των υπηρεσιών

Οι υπηρεσίες που ενδέχεται να λάβουν οι δυνητικά ωφελούμενοι της δράσης αποτελούν κρατική ενίσχυση προς αυτούς, η οποία δύναται να θεωρηθεί συμβατή ενίσχυση στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831 της Επιτροπής, της 13ης Δεκεμβρίου 2023, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις «ήσσονος σημασίας» (Κανονισμός «de minimis»), καθώς οι ωφελούμενοι δεν χρεώνονται για τις υπηρεσίες που λαμβάνουν. Συνεπώς στους ωφελούμενους πρέπει να καταλογιστεί το σχετικό ποσό. Ο φορέας που χορηγεί την ενίσχυση οφείλει:

1ον. Να αναπτύξει μεθοδολογία καθορισμού του ποσού της ενίσχυσης ανά είδος υπηρεσίας. Κατά την υλοποίηση της Πράξης, θα

πρέπει να προσδιοριστεί εκτός από την μεθοδολογία καθορισμού του ποσού και η διάρκεια της παρεχόμενης υπηρεσίας, ώστε να προκύπτει το συνολικό κόστος ανά είδος υπηρεσίας το οποίο θα εγκριθεί από την Δ.Α., προ-εκτιμώμενο και γνωστό σε κάθε λήπτη-ωφελοούμενο για να γνωρίζει και να αποδέχεται το συνολικό ποσό που θα του καταλογιστεί στις ενισχύσεις «ήσσονος σημασίας».

2ον. Στις περιπτώσεις που αυτό είναι αναγκαίο, να λαμβάνει από τις τυχόν ενισχυόμενες επιχειρήσεις, προτού τους χορηγήσει την

αιτούμενη ενίσχυση, υπεύθυνη δήλωση σχετικά με το ύψος των ενισχύσεων de minimis που έχουν λάβει σε οποιαδήποτε περίοδο 3

ετών σε ημερολογιακή κυλιόμενη βάση και να ελέγχει ότι με την χορηγούμενη έμμεση ενίσχυση δεν υπάρχει υπέρβαση του ορίου των

300.000,00 €,

3ον. Να ελέγχει ότι η ενισχυόμενη επιχείρηση πληροί το σύνολο των προϋποθέσεων του Κανονισμού Ε.Ε. 2023/2831.

4ον. Έπειτα από την χορήγηση της ενίσχυσης να γνωστοποιεί εγγράφως σε εκάστη επιχείρηση το ποσό της ενίσχυσης την οποία έχει λάβει, σημειώνοντας ότι είναι ενίσχυση de minimis,

5ον. Να ενημερώνει με τα σχετικά ποσά και τα στοιχεία των επιχειρήσεων το Εθνικό Κεντρικό Μητρώο Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης Κρατικών Ενισχύσεων <https://www.sorefsis.gr>.

Επισημαίνεται ότι, για τις προτεινόμενες δράσεις που περιλαμβάνεται και προμήθεια εξοπλισμού, ο οποίος θα παραμείνει στην κυριότητα/ιδιοκτησία του δικαιούχου μετά την ολοκλήρωση του έργου, τότε θα πρέπει είτε να διασφαλισθεί ότι ο εν λόγω εξοπλισμός δεν θα χρησιμοποιηθεί για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας (έως το πέρας της οικονομικής ζωής του πάγιου εξοπλισμού), είτε η υπολειμματική αξία του εξοπλισμού να ληφθεί υπόψη ως έσοδο για τον υπολογισμό της ενίσχυσης.